

Oblastní inspektorát práce pro hlavní město Prahu

Kladenská 103/105, 160 00 Praha 6

tel: +420 950 179 310, fax: +420 950 179 309, e-mail: praha@suip.cz, DS: dqiefdg

Spisová značka
Q3-2017-26

Naše č.j.
5050/3.30/17-3

Vyřizuje/kontakt
Mgr. Dalibor Válek / kl.

V Praze
2.4.2017

Poskytnutí informace

Oblastní inspektorát práce pro hlavní město Prahu (dále jen „inspektorát“) obdržel dne 19. 3. 2017 žádost (dále jen „žádost“) [redacted] (dále jen „žadatel“), o poskytnutí informací ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“).

V souladu s ust. § 14 odst. 5 písm. d) zákona o svobodném přístupu k informacím poskytuje inspektorát žadateli k jednotlivým dotazům obsaženým v žádosti následující informace:

Informace č. 1

„Jakým způsobem přijímají inspektoráty práce v ČR oznámení od občanů o nelegálním zaměstnávání tzv. práce na černo, respektive jaký je konkrétní pracovní postup pracovníků IP podle zákona či interních předpisů, když se osobně na inspektorát práce dostaví osoba, kterou zaměstnavatel zaměstnával na černo?“

V případě oznámení, podnětů k provedení kontroly, směřujících na nelegální zaměstnávání není při jejich přijímání oproti podnětům z jiných oblastí stanoven ze strany inspektorátu odlišný či zvláštní postup. Tyto podněty jsou ze strany inspektorátu vyřizovány standardním způsobem stejně jako jakékoliv jiné podněty přijímané inspektorátem.

Případný podnět lze inspektorátu podat mnoha různými způsoby. Lze tak učinit distančním způsobem, tj. např. prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, datovou schránkou, prostřednictvím e-mailu apod. Podnět lze učinit i prostřednictvím elektronického formuláře umístěného na internetových stránkách: <http://epp.suip.cz/epp/index.php>. Osobně lze pak podnět podat v úředních hodinách na podatelně inspektorátu. Podrobnější informace týkající se této problematiky lze nalézt na internetových stránkách Státního úřadu inspekce práce: <http://www.suip.cz/pracovnepravni-vztahy/podani-podnetu-ke-kontrolu/?q=podn%C4%9Bt>.

Dostaví-li se ve stanovené době vyhrazené pro osobní konzultace, tj. v pondělí a ve středu od 8:00 do 11:00 hod. a od 12:00 do 17:00 hod., na inspektorát osoba, jež má podezření na porušování pracovněprávních předpisů ze strany zaměstnavatele, a to včetně podezření,

že dochází k nelegálnímu zaměstnávání, je ze strany inspektorátu vůči každé takovéto jednotlivé osobě uplatňován individuální přístup. V případě zájmu je možné předmětnou věc s příslušnou úřední osobou konzultovat. Rozhodne-li se osoba na místě podat podnět, je jí ze strany příslušné úřední osoby předložen patřičný formulář k vyplnění, případně je s dotyčnou osobou sepsán protokol o ústním podání podnětu.

Informace č. 2

„Jsou pracovníci Inspektorátu práce povinni převzít nabízené listinné důkazy zaměstnávání pracovníků ve firmách na černo anebo osobní převzetí mohou odmítnout, že se jich to netýká?“

Inspektoři inspektorátu jsou při provádění kontrol povinni zjistit stav věci v rozsahu nezbytném pro dosažení účelu kontroly a v závislosti na povaze kontroly doložit kontrolní zjištění potřebnými podklady. Je-li případná kontrola zaměřena na oblast nelegální práce - k tomu srov. § 5 písm. e) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), měl by dotyčný inspektor posoudit, případně zaznamenat, převzít (popř. učinit kopii) apod., veškeré dostupné relevantní podklady, tj. i případné listiny, které by mohly nasvědčovat tomu, že došlo k výkonu, resp. k umožnění výkonu, nelegální práce.

Prostřednictvím podatelny inspektorát přijímá všechny mu podané listiny.

Informace č. 3

„a)

Je zakázáno provádět kontroly inspektorátem práce na stavbách, které jsou na soukromých pozemcích, i když zde vykonávají pracovní činnost různé firmy, které zaměstnávají pracovníky na černo ?

b)

Pokud ano, dle jakého konkrétního paragrafu včetně uvedení zákona ?“

K bodu a)

Skutečnost, že se stavba nachází na soukromých pozemcích, není překážkou k provedení kontroly. Naopak zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), přímo poskytuje kontrolujícím inspektorům oprávnění vstupovat do staveb nacházejících se na soukromých pozemcích. K tomu srov. § 7 kontrolního řádu: *„Kontrolující je v souvislosti s výkonem kontroly oprávněn vstupovat do staveb, dopravních prostředků, na pozemky a do dalších prostor s výjimkou obydlí, jež vlastní nebo užívá kontrolovaná osoba anebo jinak přímo souvisí s výkonem a předmětem kontroly, je-li to nezbytné k výkonu kontroly. Do obydlí je kontrolující oprávněn vstoupit jen tehdy, je-li obydlí užívané k podnikání nebo provozování jiné hospodářské činnosti nebo v případě, kdy se mají prostřednictvím kontroly odstranit pochybnosti o tom, zda je obydlí užívané k těmto účelům a nelze-li dosáhnout splnění účelu kontroly jinak. Vlastníci nebo uživatelé těchto prostor jsou povinni kontrolujícímu vstup umožnit.“*

K bodu b)

Viz odpověď k bodu a).

Informace č. 4

„Dopouští se daňového úniku občan, který pracoval u soukromé firmy 3 měsíce bez pracovní smlouvy, anebo soukromá firma, která naslibovala svému zaměstnanci pracovní smlouvu a tuto mu odmítla vydat?“

Inspektorát sděluje, že ve vztahu k této informaci došlo v souladu s § 14 odst. 5 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím k odložení žádosti, jelikož se požadovaná informace nevztahuje k působnosti inspektorátu, o čemž byl žadatel vyrozuměn přípisem inspektorátu, č. j. 5050/3.30/17-2, ze dne 27. 3. 2017.

Informace č. 5

„Když oznámí občan inspektorátu práce, že pracoval 3 měsíce u firmy, která mu odmítla vydat pracovní smlouvu, bude zato sankcionován inspektorátem práce či finančním úřadem respektive jakýmkoliv způsobem trestán za oznámení státní správou ?“

Inspektorát vždy každý jednotlivý případ posuzuje individuálně a s ohledem na všechny relevantní skutečnosti. Obecně nelze bez znalosti konkrétních okolností konstatovat, jak by měly být shora popsané skutečnosti právně hodnoceny. Ve spojitosti s tímto dotazem je nutno uvést, že vykonávání nelegální práce fyzickou osobou je přestupkem podle ust. 139 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti. Inspektorát v této souvislosti uvádí, že se při své činnosti zaměřuje primárně na postih subjektů, jež výkon nelegální práce umožňují, tj. na postihování správních deliktů dle ust. § 140 odst. 1 písm. c), resp. § 140 odst. 1 písm. e) zákona o zaměstnanosti nebo přestupků dle § 139 odst. 1 písm. d), resp. § 139 odst. 1 písm. f) zákona o zaměstnanosti, u nichž je společenská škodlivost mnohem větší než v případě přestupků dle ust. § 139 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti.

K věci je ovšem dále nutno podotknout, že ne v každém případě je možno skutečnost, že nedošlo k uzavření písemné pracovní smlouvy posuzovat jako nelegální práci ve smyslu ust. § 5 písm. e) zákona o zaměstnanosti. V popsaném případě by se také mohlo jednat ze strany zaměstnavatele o správní delikt dle ust. § 25 odst. 1 písm. b) zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů:

„Právník osoba se dopustí správního deliktu na úseku pracovního poměru nebo dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr tím, že (...)

b) neuzavře písemně pracovní smlouvu, dohodu o provedení práce nebo dohodu o pracovní činnosti,“

V tomto případě pak ze strany inspektorátu zaměstnanci, s nímž nebyla takto písemně uzavřena pracovní smlouva (popř. dohoda o provedení práce nebo dohoda o pracovní činnosti), z povahy věci žádný postih nehrozí.

Co se týče dotazu na případný postih ze strany finančního úřadu či jiného orgánu státní správy, inspektorát konstatuje, že tyto požadované informace se nevztahují k působnosti inspektorátu, ale k působnosti jiných povinných subjektů, tj. jiných správních orgánů. Z tohoto důvodu byla žádost ve vztahu k těmto požadovaným informacím v souladu s ust. § 14 odst. 5 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím odložena, o čemž byl žadatel vyrozuměn přípisem inspektorátu, č. j. 5050/3.30/17-2, ze dne 27. 3. 2017.

Informace č. 6

„a) Který konkrétní odbor provádí kontrolu řádné práce inspektorátů práce v ČR i dodržování zákonů ?

b) Který konkrétní odbor řeší stížnosti od občanů vůči inspektorátu práce ?“

K bodu a)

Konkrétně v rámci inspektorátu je kontrola řádného výkonu služby jednotlivých inspektorů prováděna zejména v rámci služebních vztahů jednotlivými představenými inspekčních oddělení, potažmo vedoucím inspektorem. Případná kárná provinění inspektorů jsou v prvním stupni projednávána kárnou komisí zřízenou u Státního úřadu inspekce práce, v druhém stupni pak kárnou komisí zřízenou v Ministerstvu vnitra.

K bodu b)

Stížnosti ve smyslu ust. § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), podané inspektorátu směřující proti nevhodnému chování úředních osob inspektorátu nebo proti postupu inspektorátu jako správního orgánu řeší inspektorát. V případě, že má stěžovatel za to, že stížnost, kterou podal u inspektorátu, nebyla řádně vyřízena, může v souladu s ust. § 175 odst. 7 správního řádu požádat Státní úřad inspekce práce jako nadřízený správní orgán, aby přešetřil způsob vyřízení stížnosti. V rámci inspektorátu jsou stížnosti vyřizovány vedoucím inspektorem v součinnosti s oddělením právním 3.30, popř. s příslušným představeným inspekčního oddělení. Při vyřizování jiných stížností než stížností podaných

dle ust. § 175 správního řádu inspektorát postupuje s přihlédnutím k jejich obsahu obdobně jako v případě stížností ve smyslu ust. § 175 správního řádu.

V souladu s ust. § 4 zákona o svobodném přístupu k informacím považuje inspektorát žádost žadatele za vyřízenou.

Válek

Mgr. Dalibor Válek
Vedoucí právního oddělení

Oblastní inspektorát práce
pro hlavní město Prahu
Praha 6, Kladenská 103/105
tel.: 950 179 310

Rozdělovník:

1 x Oblastní inspektorát práce pro hlavní město Prahu

1 x